

დროშა

ბამონის ყოველ-ღამე ორშაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონზე რვა კაპი; განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზე.
თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლეს დასაბუქდად გამოგზავნილ წერილებს დაუბეჭდავლ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.
„Объявления изъ Россіи, Царства Польскаго и заграницы принимаются только въ цент. конторѣ объявл. А. Метцль., Москва, Петровка, № 6.“
ცალკე ნომერი «დროშისა» ღირს 5 კაპიკი.

„დროშის“ რედაქცია—სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან, ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე; ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ Редакцію „Дрошба“.
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—6 მ.; 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4 მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

„დროშის“ რედაქცია გადავიდა ახალს სადგურში, დ. სარაჯოვის სახლებში, სასახლის ქუჩაზე.

არწრუნისაული თეატრი დღეს, ოქტომბრის 14-ს. ქართული დრამატული დასისაგან წარმოდგენილი იქნება: მასკარადი ღამა 4 მძქედებად 9 სურათად.

მონაწილეობას მიიღებენ: კნ. ავალოვას, ანდრეიკოვისა, კორნთლისა, მელიქოვისა და სხვ. ყიფიანი, მოსკოვი, თომაშვილი, ვახანაშვილი და სხვანი.
დასაწყისი 7 1/2 საათზე.

წარა-კითხვის საზოგადოების მმართველობისაგან.

«მართალთა-ზორის წარა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების მმართველობა» უმოწინაღობად სთხოვს პატივცემულ წევრთ, როგორც დამფუძნებელთ, ისე ნამდვილთ, წარმოგზავნონ თავიანთი ხვედრი საწევრო ფული ამა 1884 წლისა, პირველ ოც-ოცი მანათი, ხოლო მეორეთ—ექვს-ექვსი, შემდეგის ადრესით:

ТИФЛИСЪ. Казначей Общества Распространения Грамотности среди грузинскаго населенія Георгію Давидовичу Картвелову (Михайловская улица, собств. домъ). (10—2)

«დროშის» ქელტონი, ოქტ. 14-ს

ჰეო, მეო! კაცო სამიწეო! შენ თუ შენი დედა გიყვარს, რად მიძულე მეო; მერც მე მშობა და გამზარდა რისთვის დამიგმეო? მისთვის რომ ვერ გიბატონე, ბულით ვერ გეყმეო, საცბიეროდ სხვა მითხარ და სხვა იგულისხმეო? ნერვი რაზე ვამიხრე, ნელი გამიხმეო!... ძრისტიანად თავს იჩენდი რჯული კი დამგეო!... სასიკვდილოდ არა მხოვავ თავს სუდარს მაცემო; ჰეი, ჰეი აწ გეყოფა, რაც რომ დავითმეო; თორემ მეც შენ საკადრისად სხვა რასმე ვაქმეო.

ბავლოვის სენის ბამო.

თბილისი, ოქტომბრის 14-ს.

ბუმინ ჩვენ შევენვერთ ერთს საძაგელ სენსა, რომელმაც სწორედ ეპიდემიური ხასიათი მიიღო ბოლოს ჟამს ჩვენს ქვეყანაში. ჩვენ ვამბობთ ბევრობის, „დანოსების“ განშირებაზე. მეტადრე ერთს განსაკუთრებულს წრეში ისე ვაძლიერდა ეს სენი, რომ, ვგონებთ, ამ წოდებას ჩქარა საბუნლარი წოდება დაერქვას. ამ დამამხობელი სენის აშლას და აღორძინებას, რასაკვირველია, თავისი მიზეზი აქვს, განსაკუთრებით ლოტბარი ჰყავს; მაგრამ ჩვენ ამ მხრივ სენის გარჩევას ამ ჟამად ვერ შევეუდგებით და დღეს მხოლოდ მკითხველის ყურადღებას მისწინაგან ბუნებრივად შევაჩერებთ ცოტას ხნობით.

ამ სენს ყველგან და ყოველთვის უსაძაგლეს რადმე რაცხდენ. აღმოსავლეთის ხალხნი, დასავლეთისანი, ძველი დროის ერნი, ახალისანი ერთნმად სთელიდენ ყოველად საზიზღარ არსებად მამბებლარს პირსა... შოველი წნეობითი ნაკლულევენება ადამიანს ამზგავსებს, რომელსამე პირუტყვისა. მამაკს, გაიძვერა კაცს—მელას ეძახიან, უნამუსოს—ძალსა, გაუმაძღარს—მგელსა, უღმობელს—მხეცსა, უმადურს—ლორსა და სხვანი. მამბებლარს კი ადამიანები ყოველთვის აღარებდენ იმ ცხოველებს, რომელნიც ყოველსულ-დგმულზედ უმზგავსნი, საძაგელნი, საზიზღარნი არიან. „შვეწარმავალი“, გადინა, აი სახელი, რომელსაც ყველა ხალხი უწოდებდა და უწოდებს

მუთათუხი კელტონი

(დრო-გამოშვებითი წყრილები ქუთაისის ავ-კარგანობაზე.)

უნვი შემოდგომა.—ქუთაისის ფიზიონომია.—განმრთელობისათვის ზრუნვა.—ქუთაისის მეწყენი.—მათი ცუდი და კარგი მხარე.—ვერ თაო და თაო.—მაგალითი მეწყენთა სიფხიზლისა.—კიდევ ორი პირის ქება.—ნოვო ობობრენი—ს კორესპონდენტი.—შეუსაბამო აზრი შედგავისა ქართველებზედ და მამსადამე მოსწავლეებზედაც.—ჩვენი უჩვეულებრივი სტუმარნი.

დადგა უხვი და მსუქანი შემოდგომა. შოველ-ღმე, ყოველის კუთხიდან შემოდის ჩვენს კუთხეულს ქალაქში აუარებელი ხილი: კუხე, მწიფე, დამაბლი... და ეს ამოდენი კარგი და ავი ხილი საღდება და ინთქმება მუთათურთაგან. გვიკვირს, ამოდენის ხილის მკამელი ხალხი ცოტათი მაინც ვასუქებული, პატივ-საცემის ღიპის პატრონი უნდა იყოს, მაგრამ ჩვენ ამ გვარს სრულიად ვერ ვხედავთ: ზოგი მკლე, იგივე ქესატი, მოყვარე უქმად სრბოლისა არიან მუთათისს მკვიდრნი და

ბევრობის მიმდევარს პირსა. ამიტომ მამბებლარი პირი სძულთ არა მარტო მათ, რომელთაც იგი ქვეწარმავალი-საეით უწუმრად ჰკბენს; ეწიზლება არა მარტო საზოგადოებას, არამედ სძულთ და ეწიზლებათ იმ პირთაც, რომელთა წინაშე იგი აბეზლებს თავის მოყვასთა. შეიძლება ამ პირთ დროებით ეფერონ, ვიდრე საჭიროა მათთვის ენა-ტანიობა, ეგება გემრიელი ლუქმაც მიუდღონ როგორც ძალს; მაგრამ გულში კი ზიზღის მეტს არასა გრძობენ, და გამოწურული ღიმონის ქერქივით გადაადგებენ მამბებლარს, რაკი მისი წანკლიანი ენა საჭირო აღარ იქნება. აიღე ეგ ფული და ამ წუთამივე დაიკარგე ჩემი სახლიდან, რომ შენმა საზიზღარმა სუნთქვამ არ მამხამოს წმინდა ჰაერი ჩემი საღებურისა, უთხრა ერთმა ისტორიულმა პირმა მამბებლარსა, რომელიც ფულის გულისათვის სთხრიდა და აბეზლებდა თავის მოყვასთა...

მამბებლარი პირი ვერას დროს ვერ მოეწევა თავის ბედსა, ვერას დროს ვერ ეღირსება მტკიცე ბედნიერებასა, რომლის გულისათვის იგი არა ზოგავს თავის მოყვასთა. მატყირთულს საზოგადო სიძულილით, გამარტობულს საზოგადოებაში, მან ხშირად მოეღის საშინელი ბოლო. ჩვენ ვურჩევთ პირთა, რომელთაც ეს სენი შეჰყრიათ, გაიციონ ძალღული ბედი გამოჩენილი მამბებლარებისა. აი ავიღოთ მაგალითად მ—კი. მთელი თავისი სი ცოცხლე მან ბევრობაში, გაატარა. მისი წანკლიანი ენა მზად

დროებითი მცხოვრებნი, როგორც მარზან გინახათ. მადლობა ღმერთს, რომ ამოდენა უფარვისის ხილის ჭამით ავადმყოფობა არაფერი ერცელდება მუთათისში, თორემ, აქაურს უსუფთაობას რომ ავადმყოფობა დაერთოდა, მუსრს გაგვავლებდა! ბაზარში ტევა არ არის მრავალ-გვარის ხილისა. თუმცა დუქნებში ბლომად არის წამხლარი ხალი, რომლის უფებლად ჭამა შეუძლებელია, მაგრამ ეს ჩვენი ქალაქის მოკეთე-პატრონი მეტად ხათრი-მათრიანები არიან და, თუ, იშვიათად ქეიფმა არ მოუარათ და ისე, ოღნავ, ფეხი არ წამოჰკრეს უფარვისის ხილით სავსე გობს (თაბახი, ხონი—კახურად) ღიმლით დამატებით, —გადაჰყარე, გადაჰყარე ეს, აღარ ვარგაო! —სხვა-ფრეე ყურსაც არ იბერტყენ, თუნდა ჰხედადენ რომ ხილს მატლი ახვევია, ან საზარელი სუნი სდის....

ბილს ჯანი გავარდეს, ნეტავი სხვა-

იყო სამსახური გაეწია ყოველი პირისათვის, რომელიც კი გავლენიან ადგილზედ აღიოდა. მას ეგონა, რომ ამ ღონისძიებით ამ წუთისოფელს ტკბილად მოეკამო. მაგრამ რა მოიძეო? თუმცა უნიკო კაცი არა ყოფილა, თუმცა გაქნილობა დიდი ჰქონდა, თუმცა თავის საძაგლობას მარჯვედ მალავდა, და თუმცა დროებით იერარხის კიბეზედ კარგა მალა აკოცდა; მაგრამ მალე ყირწა-ყურწით ძირს წავიდა და ჩავარდა საშინელს უფსკრულში: დათხრენილი თანამდებობიდან, გალატაცებული, ყველასაგან მოძულეებული, იგი დაათრედა საცოდავს სიცოცხლეს და სწორედ ისე მოკვდა, როგორც იხრცებიან ქეციანი ძაღლები, რომელთაც ახლო არ იკარებენ არამც თუ ადამიანები, თვითონ ძაღლებიც-კი.

მხეცილის მხმარებელი მხეცილთ-ვე მოკვდებაო, სთქვა მაცხოვარმა. მამბებლარიც ხშირად კვდება იმავე იარაღით, რომლითაც ის ძირს უთხრიდა თავის მოყვასთა. ჩნდება იმაზედ უფრო საძაგელი ენის პატრონი, უფრო მომეტებულად გაიძვერა პირი, სერის მას ტალახში, პირიდან ართმევს მიგდებულს ლუქმას და სულსა ჰხუთავს.

ამიტომ, როდესაც რომელიმე პირი ენატანიობას, მამბებლობას ასდევს, იგი ამითი ამტკიცებს არა მარტო წნეობითს განზრწილებას, არამედ თავის მტყნარს უტყნობასაც.

ფრეე იყენენ ფხიზელნი ეს ჩვენი დესტინიკები, მაგრამ უბედურება ისაა, რომ საზოგადოდ ყოველთვის და ყოველის-ფერში მხოლოდ მაშინ გამოიფხიზლებენ, (და ერთი მათგანი ფიცრობს ხოლმე კიდევ შეხურებული ხანტი კამეჩივით), როდესაც გაფუტებულის საქმის გასწორება შეუძლებელი-ღაა, თუნდაც მათ წინაღვე შეეძლოთ უწყობის აცდენა და ჩაშლა. მაგრამ რაღაო, რად უნდა ჩაშლონ რაიმე საქმე, თუნდ ცუდი და მანებელიც იყოს, როდესაც იგი სიცოცხლის და სიფხიზლის ნიშანია ხალხისა და, სიცოცხლე რომ მოაკლდეთ ქუთათურებს, —მაშ რაღა იმერლები იქნებიან და რაღა ექნებათ საერთო ჭრანცუხებთან?!

ბიკოს! ძაი ამბავია, თქვენმა მხემ: მაშ ერთმა ჩვენმა თანამედროე პუბლიცისტმა რომ ჰსთქვა: —იმერლები სწორედ ჭრანცუხებსა ჰკვანანო — ტყუილად ჰსთქვა თუ?! მსეც რომ არ იყოს, —მუთათისში რომ მუდამ მყუდროება სუფევდეს...

სახარა პასუხს

დაბმვიდებელი პასუხის-პასუხი.

„ახალს მიმოხილვას“ სწყენია ჩვენი იმ დღევანდელი შენიშვნა შესახებ... მარკოვის სიტყვების პირველი გიმნაზიის წლიურს აქტზედ... მარკოვმა, თუ მკითხველებს ასოვთ, უსაყვედურა ჩვენს ქალაქის გამგეობას ფულ-გრილობა ამ გიმნაზიის ბედისადმი...

ბ. მარკოვის საყვედურის ამ გვარად თავი დამ აცილებას ჩვენ უსაფუძვლო ვუწოდებთ და კიდევაც ვუწოდებთ, თუნდა „ახალმა მიმოხილვამ“ მდაბალი და პროფესიონალური სასწავლებლის მტერი დაგვიძახოს და მტრადვე დაგვასახოს მკითხველების თვალში.

ჩვენ არც წარსულს შენიშვნაში გვითქვამს რამე, არც ეხლა ვამბობთ კლასიკური განათლების სარგებლობის ან უსარგებლობის შესახებ; მაგრამ რაკი ეს განათლება სახელმწიფოში აღიარებულია დედა-ბოძად უმაღლესი განათლების მიღებისათვის, რაკი უამბანათლებლად კაცს თითქმის დასწული აქვს კარი რომელსამე საზოგადო ასპარეზზე სამოღვაწეოდ, — დრომდე, ვიდრე სხვა ქარი დაჰბერავდეს, ამ განათლებისათვის საჭირო ხარჯი მთელს სახელმწიფოზედ უნდა იყოს განაწილებული და ეს ტვირთი ერთ-გვარად უნდა მწიღონ, როგორც ქალაქებში, ისე სოფლებში. მაგრამ რას ვხედავთ ეხლა თუნდა ჩვენს პირ-

თუმცა საზოგადოების ხარჯით იკვებებიან და საზოგადოების მოსამსახურებლად ითვლებიან, მაგრამ თუ თვითონ შეწყუბდებიან — თვალის მუთისისა და გამოსძვრა და საზოგადოებასაც! მორივე ფეხებზედ ჰკიდიათ! არ გაგიგონიათ მინც: „ჯერ თავი და თავი, მერე კოლო და შეილოცო!“ მაგრამ არც ასე იქცევიან, როგორც მტკიცობენ. თორემ აი მავალითი:

ამას წინადა მუთისის ერთ-ერთს თავისუფალს (კერძო) მოედანზედ, სადაც თითქმის ყოველ კვირა-უქმე დღეობით ბურთის თამაში იმართება, ჩვეულებრივ შეიკრიბა მრავალი ახალგაზრდა. მაყურებელით ვგონათ, რომ აი ეს-ეს არის ჩინებული ბურთის თამაში. გაჩაღდება; მაგრამ ჩვეულებრივი სასიამოვნო საჩახავი, ამ ქამად საუბედუროდ, უჩვეულებრივად სამწუხარო საჩახავად გარდაიქცა: ბურთის თამაშის მაგივრად, ქვისა და კეტების თავ-გვერდში ტყორცა შეიქმნა! შეიქმნა ერთი ალიაქოთი, ვაი-უშველე-

ველს გიმნაზიაში, იმ გიმნაზიაში, რომელსაც დაარსების დროს „ეთილ-შობილთა სასწავლებელი“ ეწოდა და თითქმის განსაკუთრებით სოფელთა ბავშვებისათვის იყო დანიშნული? ამ გიმნაზიაში ეხლა თითქმის 80%-ს მოსწავლეთა ქალაქელები შედგენენ და თითონ გიმნაზია კი ინახება იმ ფულით, რომლის შეგებაშიც, ვგონებთ, ქალაქელთა და სოფელთა შორის სწორედ ამგვარივე პროცენტული დამოკიდებულებაა, მხოლოდ უკუდამა კი, ე. ი. 80% სოფლებში იხდიან და 20%-ს ქალაქელები.

მესეთი უსწორ-მასწარო განაწილება როგორც მოვალეობისა, ისე უფლებისა ჩვენ უსამართლობად მიგვაჩნია და ამ უსამართლობის თვალ-და-თვალბამ გამოიწვია ჩვენი შენიშვნა და არა იმან, ვითომ ჩვენ ან კლასიკურს სისტემას საკმევებს ვუკმევდეთ, ან დაბალსა და პროფესიონალურს სასწავლებლებს უარ-ვყოფდეთ.

რაც შეეხება საშუალების უქონლობას გიმნაზიებისათვის, იმ დღესაც შევნიშნეთ და ეხლაც გავიმეორებთ, რომ არც სოფლებს მოსპარბებიათ ეს საშუალება რომ; ხშირად სოფლის მდაბალ სასწავლებლებსაც ინახვენ და უმაღლესებსაც კი სწვდებიან თავიანთი ლატაკი ჯიბით. მაგრამ მართლა აგრე ვაჭირვებულია საქმე ქალაქის თვით მმართველობისა? მართლა მდაბალ სასწავლებლების შენახვაც კი უჭირდება და საშუალო სასწავლებლებზედ სრულიად ვეღარ იფიქრებს? ჩვენ ეს არა გვგონია; არა გვგონია იმიტომ, რომ იმავე თვითმმართველობამ არ დაიმურა ათი-ათასი თუმანი ობილისის უნივერსიტეტისათვის, ე. ი. საშუალო სასწავლებლისთვის კი არა, თვით უმაღლესისათვის და ეს განკარგულება თანაგრძობით მოიხსენია „ახალმა მიმოხილვამ“ ერთს თავის შენიშვნაში.

ბელი, ღრიანცელი: ვის თავი გაუტყუდა, ვის გვერდები და ზურგი დაეხილა კეტებით, ვინ ცხვირ-პირ-სისხლიანი დაეცა მიწაზედ უგონოდ; სახლების ფანჯრები არ ჩაიხტვრა ქვისა და ჯოხების სროლით და ვინ იცის კიდევ რა არ მოხდა (მადლობა უფალს, რომ დიდი უბედურება რამ მინც არა ყოფილა...).

მარდა ამისა, როგორც კვლავ ამ ნაწილში (მთელს სილახვად, რომელიც ერთი მესამედია მთელის ქალაქისა) წესიერების დამცველნი არ გახლდნენ და დესეტნიკები ღუქებში იქნებოდნენ სადმე... როდესაც ჩნდები სახუმარი აღარ იყო, შეატყობინეს და ძლიერს მობძანდნენ მეწესენი და ხალხიც დაიშალა... ასე იყო საქმე, თუმცა მეწესენი, აქ უნდა ყოფილიყვნენ თავის დროზედ, რადგანაც, როგორც შემდეგ ბევრი ამბობდნენ, „ზოგიერთმა მოხელემ და ერთის სასწავლებლის „ეოსპიტატელმა“ წინადავე იტოვდნენ, რომ ამ დღისთვის ეს ჩნდები მხადდებოდა... მაგრამ თ-

მაშ რალად გაცხარებულა „ახალი მიმოხილვა“ და შემოახსენებულს ჩვენს აზრს — თანაბარს განაწილებას სოფლებებისა და ქალაქელების შორის უფლებებისა და მოვალეობისას სუმბურს უწოდებს. იმად, რომ ჩვენ „ახალი მიმოხილვა“ ქალაქის გამგეობის ორგანად მოვიხსენიეთ და ამას მეტად გაუწივმატებია დარბისელი გახეთი. მიხედვრილა კიდევ იგი, სხვათა შორის, რისთვის ვუწოდებთ ეს სახელი და თავს ამ სიტყვებით მართლულობს.

„გამგეობას, როგორც კერძო პირებს, აქვს უფლება განცხადებათა განყოფილებაში ადგილი დაიჭიროს; ეს ფაქტი სრულიად არავითარ ვალდებულებას არ აკისრებინებს რედაქციას და ამის გაგება გვინებო არ გუჭირდება ავტორს ქართული განუთის წერილისას, რომელიც (გახუთი) თითონაც ჰყვება განცხადებებს, მაგრამ უნდა ვიფიქროთ, რომ არა ჰხდება ორგანად გამომცხადებელი.“

ლიალაც მართალსა ჰბძინებს „ახალი მიმოხილვა“, მაგრამ როგორც „დროებაში“, ისე სხვა გახეთებში დაბეჭდილნი განცხადებანი საჭირონი არიან, როგორც თვით გახეთისათვის, ისე გამომცხადებელთათვის. რომ გამგეობის განცხადებანი საჭირონი არიან „ახალი მიმოხილვისათვის“ გვეჯერა, ნამდვილად გვეჯერა, მაგრამ რომ ხმოს. პლადათოვისა და იხმადილოვის დროს — გადასული სიტყვების კერძო განცხადებათა განყოფილებაში ბეჭდვა საჭირო იყოს თვით გამგეობისთვის, — ამის დაჯერება კი ცოტა გვეძნელება, თუნდა ამ დაუჯერებლობისათვის ხელ-ახლად გაკაპასებულმა „ახალმა მიმოხილვამ“ ჩვენს მსჯელობას „სუმბურზედ“ უარესი სახელი უწოდოს.

შინაური პრობლემა

ჩვენ გვაძებს, რომ ერთადერთის ქართულის წიგნების მალხაის პატ-

ვი არ შეუწყუბებით საქმის ჩამოხსნისათვის... ხუმრობა-გამყვებით და საკვირველია მართლა, რომ კვირა-უქმეობით მინც განუმორებელი და მუდმივ არა სდვას პოლიცია იმ ქუჩაზედ (მ.რ. პირისა), სადაც ყოველთვის და ნამეტნავად კვირა-უქმეობით მუთისის მთვრალი და სავეტო ხალხი ჭაფტონით და ქვეითად დაიარება მთელი ღამე გათენებამდის საშინელის ღრიალით და ყოყინით და ხშირად ძილს უფრთხობს მძინარე მოქალაქეთ, დაიარება განსაკუთრებით ამ ქუჩაზედ იმიტომ, რომ მ.რ. პირის ქუჩა სხვათა-შორის იმითაც განსვავთ ბედნიერი და, ამასთანავე მასხარად ავდებელი, რომ მუთისის სხვა კუთხეთაგან განდევნილ „დიდ-ოჯახებს“ (ლიალთ გროვანი) ამ ქუჩაზედ მიუთვიეს ადგილი... ამ გვარად, ცხადია, რომ მუთისში წესიერების დამცველნი, — უმცველად ერთი უმეტესი ნაწილთაგანი მ.რ. პირის ქუჩისათვის უნდა იყოს მიჩემებული. თუ არა-და ხილის ყურებთან და ბულვართან სეირნობა მეც-ქე მომიხდება!..

რონს ბ.ს. გ. ჰქვამს... თავისი მალხაის გაცხადება და რიგანად მოწეობა; ვინც იცის, რა მნიშვნელობა აქვს ვარჯად და წესიერად დაწეობას წიგნებით ვაჭრობის საქმეს, მეტადრე იმ გვარ ქვეყანაში, რაც არც ჩვენი ქვეყანაა, არ შეიძლება თანაგრძობით არ მიეგებოს ბ. ჩარკვიანის განმცხადებას, რომელსაც მალხაის ვაჭრობის გამართვად მოუსურვებია, განსაკუთრებით ქართულის წიგნების საბეჭდავად.

გვტომბის 14, 12 1/2 საათზედ დინიშნულია წლიური აკტი მეორე კლასიკულის გიმნაზიისა. ეს აკტი სხვათა შორის იმითაც საყუარდდებოა, რომ რუსული სიტყვიერების მასწავლებელი სლავინსკი წამმოსთქვამს სიტყვას „სელაქნურ შექმედების პრეტენსიუ“.

დ. ონიანს გვეჯერა: ამ ერთისთვის წინედ შემთხვევას შენდა გამოგვამარჯებდები ერთს ოსს, რომელიც ჩემთან ერთად დ. ონიანს მიემგზავრებოდა.

ესმა სამი სოფლის საზოგადოება დასასხელა; ჩასაკლის, სამთარეთისა და ვაჭანის, რომელნიც, მისის სიტყვით, ადგილის მდებარეობით და საღვთის დამოკიდებულებით უფრო რაჭას ეკუთნიან, ვინემ სამდვილს ოსეთს. ოსი გულის სიმწარით უჩივლდა თავის ქვეყნის მიუჭუბუღლობას, რომელსაც (ქვეყანას) პატრონი არა ჰყავს, რომ იზრუნოს მის საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად. ოსი ღანჯაგობდა წმინდა ქართულის ერთ; თანაგრძობით წამმოსთქვამდა სასწავლებლის სახელს და სწუხდა, რომ მისი მსარე სკოლას ვერ ედიხს.

მისის სიტყვით სამს ჩემოხსენებულს საზოგადოებას 400 მეტი კომლი შეადგენს; ჰყავს ერთი მღვდელი, რომელიც მრევლს ერთობ ჰმარჯავს, რის გამოც ხშირად უკვდება უსიარებლები და წირვასეც ხომ ათასში

არა, ბულვარზედაც-კი საჭირონი არიან მეწესენი, რადგანაც, როგორც ვამოხინილი, „ნოვოე ობოზრენიე“ — მუთათური კორესპონდენტი იწერება, „შუალისას ბულვარზედ მზრის უფროსის თანამემწეებს ჰხოცვენ!..“

ძაი ჭანჭახი-კი უნდა, შენმა მხემ, იმისთანა კაცს, რომელიც ამ გვარს სიცრუესა მსთხვავს!.. არა, ის მას მასხარა კორესპონდენტისა, მზრის უფროსის თანამემწე ბ. აღმზიანია, — რომელსაც ერთი-კი არა, ათი და იარაღებული კაციც ვერ შეშვედავს, რომ არ ამოეჩინა, სხვა ვინმე ბულვარის მტკუნელი ვერავინ ნახა?! მაგრამ, მეორეს მხრით, „ნოვოე ობოზრ.“ მარესპონდენტი ჰკვიანად მოქცეულა: თუ ტყუილს ვიტყვი, — იმისთანა ტყუილს მინც ვიტყვი, რომ კიდევ ღირდესო; ესე იგი იმისთანა კაცზე სიცრუეს შევთხვავ, რომლის ასე უსახელოდ გაფუჭება ყველასთვის გასაკვირველი იქნებოდა... ნეტავი იმ ვახეთს, რომელსაც ასეთი ფანტაზიის პატრონი კორესპონდენტი ჰყავს; ნეტარება „ნოვოე ობოზრე-

ერთი ვერ ასევეს დასწრს სიშა-
რის გამო.

ამ სამ საზოგადოებას ერთი საზო-
გადო კანცელარიის სახელი ასაქმების-
სა, რომელსაც საზოგადოება ანდრეის
გულისათვის არ ასაქმებდა, თუ რომ
მას არ ჰქონებოდა, რომ ის სახელი სა-
სწავლებლისათვის შენდებოდა, მაგრამ
მწარედ მოკსტუევიდით.

= როგორც ჩვენმა კითხვებზემ
იციან, გახ. ჯგუფისა რედაქტორს
რედაქტორების ვადა უთავდება ამ
წლის დამდეგს და მის მაგივრად წარ-
დგინდის ვინმე ტუბუკოვი, ცხინვა-
ლის სასამართლოს განყოფილების გა-
მამდიებელი. გახ. „ჯგუფისა“ ყოველ-
წლიურს შემწებას იღებდა 4,000 მან.
აწინდელს რედაქტორს შეუტანია ქა-
ლადი მთავარ-სამმართველმა, რომ
იჯარით მიეტეს მას ისევ გასეთი სუ-
თის წლის ვადით, რისთვისაც საჯარ-
ოდროს 25,000 მან. ჰპირდება მთავ-
რობასს, ხოლო თუ საკადებულად არ
იქნება ჩემთვის გასეთის ბუკვა სა-
სკელშივე სტამბაში, 40,000 მანეთის
გადასდას ვაკისებო. (ხედავთ აბოხ.)

= სოფ. კანთაშენის ასევე ნუსხის
მასწავში, როგორც გახ. „ნარ-დას“
შეუტყვი, აღმოუჩინათ ვერცხლის მა-
დანის 1/3 ნაწილი წმინდა ვერცხლი
ურჯვია ამ მადანში ნახვებს ვერცხლის
მისწავსა, ამბობენ თუმცე ადგილობრივი
ნი მცხაკებნი. სოფ. ჯვალეთის ას-
ვლან ნავრ-ბუჯანის მთებშიაც აღმოუ-
ჩინათ ვერცხლისაკე მადანი, რომელ-
შიაც 50% ვერცხლი ურჯვია.

= გახ. „ანჯელქი“ სწევენ, რომ
თუმცე ბადადში უამო მისამო და
საკანტინო წრე გაუქმდა ოსმალების
მთავრობის, განკარგულებითა მაგრამ
სხარეთის მმართველბას ისევ გაუცია
ბრძანება კანტინი დაწესონ ანდე-
ბალთან ოსმალებს სამძღვარსე და არ
გაუქმან ქებალბაში სალოცავად. არ

ნიეს!! შას ამასთან „ნოვოე პრე-
მიას“ კორესპონდენტო, ბ. მალჩა-
ნოვო!

***

შემოდ მოვიხსენიეთ ჩუბუხედ. იგი
განლდათ ბრძოლა განათლებისა უმე-
ცრებასთან; ანუ, ბრძოლა მოსწავლე
ახალ-გაზრდობისა—ლაქია-ღანლიდარ-
კინტო-ბაყლებთან და სხვა ამ გვარე-
ბთან. ამ გვარი კინკლაობანი, რო-
გორც ამბობენ, —წინადაც ხშირი ყო-
ფილა (ერყრიკაების დროს, უთუოდ)
და ახლაც ჩვენ ჩვენის თვალთ ვნახეთ.
მიზეზი ჩუბუხისა, რასაკვირველია, სულ
უბრალოა: პატარა წაქინკლაგება ბუ-
რთის წართმევის დროს. წინა კვირას
ერთის მოსწავლისთვის ცოტა-რამ
უწყენებიათ... მოსწავლე ახალ-გაზ-
რდობა, როგორც მოგეხსენებთ, თავ-
მოყვარე, ამაყი და ფიცხია და სულ
უბრალო მიზეზებისა გამო მეორე
კვირისთვის დამზადებულიყო მაგიერის
გადასახდელად. წინაღმდეგი დასიც
ხომ, რასაკვირველია, უკან არ ჩა-
მორჩა... მაგიერი გაღუბადეს, თუ

უშვებენ აგრეთვე ქაჩანებს ბადადში
ოსმალებითა.

= სტამბოლის გასეთების სატყვი
რუსეთის იმპერატორს გაუგზავნია სკან-
თქრისათვის ნიშნად პატივისცემისა ბერ-
თისი ორდენი ანდრეის ბირკელ-წოდებულ-
სა, შემგობილი ბრძიანტებით. სკან-
თქრისაც სამაგიეროდ განუზრახავს გა-
გზავნა რუსეთის იმპერატორისათვის
ოსმალების ბირკელის ორდენისა, რომ-
ელსაც „ინდიანია“ ეწოდება და რომელ-
იც ბერეთისაკე თვალმარჯვლით იქ-
მნება მოჭედდელი.

ტელეგრაფები („ხრდილოეთის საჯენტოსი“) ოქტომბრის 12-ს

პეტერბურში. სექტემბრის 24-დამ
მოყოლებული 28-მდინ პეტერბურგის
სამხედრო ოლქის სამსჯავრომ განი-
ხილა საქმე 14 პირთ შესახებ, რომ-
ელნიც იყვნენ სამხედრო სამართალ-
ში მიტყმულნი სახელმწიფო დანაშაუ-
ლობათათვის. ეს პირნი არიან შემ-
დგენი: აზნაური ჩიგერი, მღვდლის-
ქალი ჩემოდანოვისა, მღვდლის-შვი-
ლი ნემოკოვსკი, მღვდლის-შვილი
სურაევოვი, ვაჭრის შვილი სანდანი-
ბასმანჯი, აზნაური ჩუიკოვი, ვაჭრის
შვილი ივანოვი, ექიმის ცოლი მოლ-
კენშტეინი, სამსახურიდგან ლათხოვ-
ნილინი; პოდ-პოლკოვნიკი 59 ქვეი-
თი პოლკისა აშენბრენენერი, შტაბს-
კაპიტანი 9 არტილერიის ბრიგადისა
პოხიტონოვი, პორუჩიკი 28 არტილ-
ბრიგადისა როგანოვი, პოდ-პორუ-
ჩიკი 131 ქვეითი პოლკისა ტინონო-
ვიჩი, პრაპორშჩიკი საჭლოტო შტურ-
მანების კორპუსისა იუვანევი და ქლო-
ტის ვადამდგარი ლეიტენანტი ბარონ
შტრომბერგი. სამსჯავრომ ყველა
ბრალდებულნი, გარდა ჩემოდანოვი-

არა,—ეს მუთათურებმა-ქე იციან და
სხვებისათვის მინც-და-მინც არ არის
საჭირო, რომ დაწვრილებით შეი-
ტყონ... მინც-და-მინც არაფერია
მისეთი რამე ამ ჩუბუხი; მაგრამ ჩვენ
გავგაკვირვა და, ამასთანავე, ფრიად
შეგვაწუხა იმ გარემოებამ, თუ რო-
გორ შეძენდა ამ საქმის გამო ჩვენს
ხალხს ერთის სასწავლებლის უფროს-
მა. ამ უკანასკნელმა სულ უბრალო
და ყმაწვილურს ჩუბუხი დაინახა (რო-
გორც სარკეში, რაღა!) ჩვენის ხალ-
ხის ავი ხნე და ჩვეულება; ერთის
სიტყვით ხასიათი. „სადაც კი რამდენ-
იმე ქართველი (იმერელი) შეიკრი-
ბება,—უტყველად ხმლისა და ხან-
ჯლის ტრიალი და აღამიანთა ჩება
ასტყდებოა“...

***

ჩვენ მუთათისში გვევონა მხოლოდ
კოტრობა, მაგრამ, როგორც ნიშნე-
ბიდანა ჰსჩანს,—სხვაგან უარესობა
ყოფილა. ამ უკანასკნელს დროს ვინ,
სადაური, რა ხელობისა და ხელოვნე-
ბის კაცი გინდათ, რომ მუთათისში არ

სა, იცნა დამნაშავებად: იმაში, რომ
ისინი ეყუთენოდენ კანონის წინაღმ-
დეგს საზოგადოებას, რომელსაც საგ-
ნადა აქეს დარღვევა სახელმწიფოებ-
რივის, საზოგადოებრივის და ეკონო-
მიურის წესისა ძალადობით მოქმე-
დებდა საშუალებით; რაიცა გამოიხა-
ტა იმაში, რომ მრავალ-ჯერ განი-
რახეს განსვენებული ხელმწიფის მოკ-
ლა და ბოლოს კიდევ მოკლეს მო-
წამებრივი სიკვდილითა, აგრეთვე იმა-
ში, რომ ცდილობდენ ზოგიერთა სა-
ხელმწიფო დიდებულთა და თანამდ-
ბობათა მექონე პირთა დახოცვას;
დამნაშავებად იცნა სამსჯავრომ სხვა
იმისთანა დანაშაულობებშიაც, რომ-
ელთაც საზოგადოებრივი წესისა და
მყუდროების დარღვევა მოჰყვა. ბრალ-
დებული ჩემოდანოვისა იცნეს დამ-
ნაშავედ იმაში, რომ იგი ეყუთენოდა
იმ საზოგადოებას, რომელიც ელტვის
სახელმწიფო წესის შეცვლას და არეუ-
ლობის მოხდენას, მხოლოდ ეხლა კი
არა, არამედ ცოტად თუ ბევრად დი-
დი ხნის შემდეგ და არც ძალადობით
მოქმედებდათ საშუალებით. ამას გარდა
ჩიგერი იყო აგენტი ბოროტ-განმ-
რახველი საზოგადოების აღმასრულე-
ბელი კომიტეტისა და მონაწილეობას
იღებდა ხალხთა-შორის პროპაგანდაში
1875 წ. ის ერივა ვგრეთვე იმ დე-
მონსტრაციასშიც, რომელიც შანანის
ეკლესიასთან მოხდა დეკემბრის 6-ს
1876 წ. ამას გარდა მონაწილეობა
ჰქონდა მიღებული 1879 წ. მომხდარს
ყრილობაში. ისიც იყო იმ შეთქმულთ
რიცხვში, რომელთაც ოდესაში გა-
ნიძრახეს განსვენებული ხელმწიფის
მოკლა 1879 წ. ზამთარში, იმგრა-
ტორის მატარებლის აფეთქებაში, რომ-
ელიც მოსკოვში მოხდა; იმ სასრო-
ლი იარაღების დამზადებაში, რომელ-
ბითაც მოახდინეს ბოროტ-მოქმედება
1 მარტს 1881 წ., აგრეთვე იმ ბო-
როტ წრეთა შედგენაში, რომელნიც
დაარსდენ პეტერბურგში მუშათა შო-

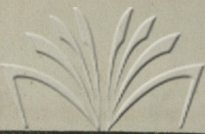
იყვნენ! ეს ლუბაშკოს მგალობელნი
თავის არჩიანკებით რომელთაც სამე-
ფო სახლში ყოველ-დღე საღამოდამ
გათენებამდის მიჰქეთ ყურები! ეს კბი-
ლის ექიმებია... საკვირველია, ლმერთ-
მანი; აქამდინ კბილის ექიმს არავინ
კითხულობდა და ამ ბოლოს დროს
ამათგან აღარა გვაქვს მოსვენება: კარ-
ვა ხანსაც რჩებოან და, უტყველია,
მუშტარიც უნდა ჰყვანდეთ. მერე, რა
ატესტაციები და თავის ქებაა მათს
განცხადებებში! უტყველია, მუთათუ-
რებს დამაჯლისა და უფარვისის ხილითა
აქვსთ კბილები გაფუჭებული, რომ ერთ-
ორს კბილის ექიმსაც აღარ სჯერდე-
ბიან. ამბობენ, ქალაქის პატრონებმა
დაიბარეს ეს ექიმებია, შევიდენ-რა
თავის რწმუნებულ მოქალაქეთა მდგო-
მარეობაშიო... პატრონობაც ამასა
ჰქვიან! ანატომიური და ხელოვნური
მუზეუმიც განლაგეთ ვილაც მიტენრი-
სა, რომელიც აცხადებს, რომ ჯერ
მთელს ქვეყანაზედ ჩემის მუზეუმის
მსგავსი არა არის-რაო, შეიძლება მარ-
თალიც იყოს... რადგანაც არ ამბობს,
მინც-და-მინც, რომ ყველაზედ უყე-

რის 1880 წ., გენერალ-მაიორი სტრელ-
ნიკოვის მოკლაში, რომელიც მოხდა
ოდესაში 1882 წ. და კიდევ იმ რე-
ვოლიუციონურ წრეთა შედგენაში,
რომელნიც ჯარებში მოხდა ბო-
როტი საზოგადოების „ნაროდნაია
ვოლია“-ს პროგრამის თანახმად. ივან-
ოვის შესახებ აღმოჩნდა აგრეთ-
ვე, რომ იგი ავრცელებდა 1880 წ.
ბიევის გუბერნიის მუშათა შორის
რევოლიუციონურს სწავლას და მო-
ნაწილეობას იღებდა მათ შორის
მებრძოლე ღრუჭინათა შედგენაში;
ამ ღრუჭინების დანიშნულება იყო,
რომ ძალადობით ემოქმედნათ თა-
ნამდებობათა მექონ პირთა წინაღმ-
დეგ. ტინონოვიჩის შესახებ აღმოჩნ-
და, რომ 17 აგვისტოს 1882 წ.,
როდესაც ის ყარაულის უფროსად
იყო ბიევის საპრობილეში, ივანოვს
ჩააცვა სხვა ტანისამოსი და გამოუ-
ვა საპრობილეგან. მოლკენშტეი-
ნის შესახებ, რომ ხარკოვის გუბერნა-
ტორის კრაპოტკინის მოკლაში ერიო.
როგანოვის შესახებ, რომ ის 1880 წ.
დაუხანლოვდა შელიაბოვს, სუბანოვს და
სხვათა და სუხანოვის სადგურში სჯიდა იმ
პლანს, თუ როგორ მოაწყონ რევოლი-
უციონური პროპაგანდა ჯარებში, მო-
ნაწილეობა ჰქონდა მიღებული სამხედ-
რო-რევოლიუციონური ორგანიზაციის
შედგენაში 1881 წ., ჰელსინგორფში
ავრცელებდა ჯარებში რევოლიუციონ-
ურს სწავლას და, როდესაც პეტერ-
ბურგში დაბრუნდა, ინახებდა თავის
თან ისეთ ნივთებს, რომელნიც გარ-
დასცა მას სუხანოვმა მალე 1 მარტის
უბედური შემთხვევის შემდეგ. 1882
წ. საზოგადოების მინდობილობით
წავიდა ჩრდილო-დასავლეთის მხარე-
ში, უახლოვდებოდა იქ ოფიცრებს
იმ აზრით, რომ შეეღიანა სამხედრო-
რევოლიუციონური წრენი, ჩიგერის
წინადადებით 1883 წ. გამოვიდა სამ-
სახურიდგან, რათა შესდგომოდა მე-
ბრძოლე ღრუჭინათა შედგენას. პოხი-

თსიაო... მუზეუმში ჰნახეთ: პამპა-
ლურს, გამოჩენილს მიჯნურს გამო-
ჩენილის საფრანგეთის ხელმწიფის ლუ-
ლოვიკე მე-XIV-სას, მაშვედ ფაშას
და ნაპოლეონ მესამის შვილს მომაკ-
დაეს, სულთანის პირველს ლამაზს
ცოლს და სხვებსა. უკეთესი-კი იქმნე-
ბოდა რომ საფრანგეთის პამპაღურის
მაგიერად ჩვენებური ნამდვილი პამპა-
ღურები თუ არა,—მათი სურათები
მინც ეჩვენებინათ და მაშვედის მაგიე-
რად-ჩვენებური ლამის და, ხან-და-ხან,
დღის გამირებიც... მერე, ამ ბოლოს
დროს რა-ნაირად გაგვიმოავლდენ პამ-
პაღურები და „გმირები“??

ბოლოს, უკაცრავად, ბ. რედაქ-
ტორო, რომ ამ ხანად კარგი, სასა-
ცილო და სასიამოვნო ამბები ვერა
მოგწერეთ-რა. მეცდები, შემდეგისა-
თვის კი ამბები მოგწეროთ.

თქვენი პატივისცემული
„რულ-დე-ლა-ტრამბლე“

ტონოვის შესახებ, რომ ის ავრცელებდა რევოლუციონურს სწავლას არტილერიის აკადემიის ოფიცერთა შორის. შტრომბერგის შესახებ, რომ ის დაუხმლოვდა სუხანოვს, შელიაბოვს და სხვთა და ყველაზედ პირველად შევიდა პეტერბურგის ცენტრალური სამხედრო რევოლუციონური წრის წევრად, 1 მარტს სუხანოვის სახლში იმყოფებოდა, მონაწილეობას იღებდა იმ წერილის შედგენაში, რომელიც 1 მარტს მომხდარ ბოროტმოქმედების გამო გამოცხადდა; ჩიგენერის სახლიდან გამოიტანა სასტამბო კუთვნილებანი და დინამიტი. აშენბრენერის შესახებ, რომ მან შეადგინა 1882 წ. ნიკოლაევში სამხედრო რევოლუციონური წრენი პრაგის პოლკის ოფიცერთა შორის, თავის სახლში მართავდა სამხედრო და ზღვის რევოლუციონურ წრეთა საზოგადო კრებებს და უხსნიდა მათ, თუ როგორ უნდა გაავრცელონ ბოროტი პროპაგანდა სალდათების შორის. იუვაჩევის შესახებ, რომ იმან, აშენბრენერის წინადადებით ნიკოლაევში შეადგინა სამხედრო რევოლუციონური წრე ზღვის ოფიცერთა შორის და ამასთანავე ერია ამ წრის პრაგის პოლკის წრესთან შეერთებაში. ნემონოვისა, სპანდანი-ბასმანჯისა, სუროვცოვისა, ჩუიკოვისა და ჩემოდანოვის შესახებაც არიან გასამტყუნებელი საბუთები. სამსჯავრომ გადაუწყვიტა: ჩიგენერს, აშენბრენერს, როგაჩოვს, პახიტანოვს, შტრომბერგს, იუვაჩევს, ტინონოვის და მოლკენშტეინს სიკვდილით დასჯა დასწრებით, ივანოვს და ნემოკოვსკის უვადო ძატორებაში გაგზავნა, ჩუიკოვს 20 წლით, სუროვცოვს და სპანდანი-ბასმანჯის—15 წლით და ჩემოდანოვისას ქარხნებში გაგზავნა 4 წლით. ბანაჩენი დამატეცა ოქტომბრის 5-ს პეტერბურგის სამხედრო ოლქის ჯარების უფროსის თანაშემწემ და სამსჯავროსაგან გარდაწყვეტილი სასჯელი ასე შესცვალა: ნემოკოვსკი ვაიგზავნოს ძატორებაში ოცის წლით და ჩემოდანოვისა დასახლონ სიმბირის შორეულ ადგილებში. ხელმწიფე იმპერატორმა ყოველად-მოწყალედ ბძანება იწება: მიენიჭოს სიცოცხლე ჩიგენერს, მოლკენშტეინს, პახიტანოვს, აშენბრენერს, ტინონოვის და იუვაჩევს და სამსჯავროს მიერ გარდაწყვეტილი სასჯელის მაგიერ, ვაიგზავნონ ძატორებაში: ჩიგენერი, პახიტანოვი, აშენბრენერი და ტინონოვისი უვადოდ, ხოლო მოლკენშტეინი და იუვაჩევი 15 წლით. ბანაჩენი შტრომბერგისა და როგაჩოვის შესახებ მოიყვანეს არსებაში ოქტომბრის 10-ს.

მოსკოვი. გადასწყვიტეს, რომ „მ. ბორისოვსკის შეილებითურთ“ ჩირმის საქმეები ადმინისტრაციამ აწარმოვოს და ოპერაციები არ შეჩერდეს;

მაშინ კრედიტორებს შეუძლიანთ მიიღონ მანათი მანათზე.

ხარკოვი. შენეალოდის მოკვლა გაუგებრად რჩება; ეზოს ყარაული, რომელიც დაატუსაღეს შენეალოდის უაზრო ჩვენების გამო, ისევე გაანთავისუფლეს.

ბრაუნშვეიგი. კუმბერლანდის ჰერცოგმა გამოაცხადა, რომ, ბრაუნშვეიგის ჰერცოგის სიკვდილის გამო, ისა კისრულობს საჰერცოგოს გამგეობას. სამინისტრომ უარი გამოაცხადა მის ჰერცოგად დამტკიცების დახმარებაზე. რეგენტობის რჩევამ გამოაცხადა ერთგულება ზერმანის იმპერატორისადმი, რომელმაც უპასუხა, რომ საჰერცოგოს თვით-არსებობა ხელუხლებლად დარჩება.

კონსტანტინოპოლი. რუსეთის ელჩს ნელიდოვს მოუვიდა გუმინანდრია პირველ-წოდებულის ორდენის ნიშნები, რომელნიც სულთანს უნდა ჩააბაროს.

ცნობანი

საავადმყოფოს დირექტორი ბ-ნი მკრიშვილი ამით აცხადებს, რომ ქ. თბილისის მოქალაქეთა მიერ გარეშე მოსიარულე ავადმყოფთათვის დაარსებულს საავადმყოფოში 1866 წლის პრილის 4-ის მოსაგონებლად ამ ოქტომბრის 5-დგან შემოდებული იქნება მცხოვრებთა შეღავათისათვის ღამობით მორიგად ყოფნა ბბ. ექიმთა და ბებიათა.

- აქივები:**
არშთინიანი, ორშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით.
კორენა, სამშაბათობით და შაბათობით.
მელიქ-ზარსადანოვი, ოთხშაბათობით და პარასკეობით.
გაბიევი:
ვილჩაქოვისა, სამშაბათობით.
ბაბინოვისა, ორშაბათობით, და პარასკეობით.
სტაშანოვისა, ოთხშაბათობით და შაბათობით.
ლოქოვისა. ხუთშაბათობით და კვირაობით.

მაზანდა
 ხორავისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, დუქნებში და ხელდა-ხელ 1 ოქტომბრიდან 1 ნოემბრამდე 1884 წ.
 გამომცემკარი ზუჩი რუ-სეთის ფუქვილისა— —1 გიბ. 5 კ.
 აქაურის ფუქვილისა: ზი-გულის ხარისხისა— —1 გ. 2 1/2
 მუარისა— — —1 გ. 2 კ.
 იმავე ფუქვილ. თორნეში გამომცემკარი:
 ზირველის ხარისხისა— —1 გ. 4 1/2
 მუარისა— — —1 გ. 3 კ.
 მესამისა— — —1 გ. 2 1/2
 ჯვარის-მამი ზუჩი:
 ზირველი ხარის. ლავაში 1 გ. 4 1/2

მეორის ხარის. ლავაში 1 გ. 3 1/2
 მესამისა — — —1 გ. 3 კ.
 ძირხის ხარისი:
 ზირველის ხარისხისა— —1 გ. 7 კ.
 მეორისა— — —1 გ. 6 კ.
 სუკი . . . —1 გ. 14 კ.
 ცხვრის ხარისი —1 გ. 7 კ.
 ღორის ხარისი:
 ზირველის ხარისხისა— —1 გ. — კ.
 მეორისა— — —1 გ. — კ.

ჩინის ზვა
 თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით თბილისიდან მარტო სამუშაოდ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.
 თბილისიდან ბაქოსკენ 10 საათზედ და 45 წამ. დილით. (სამშაბათობით საჩქარო 10 ს. 58 წ. დამ.)
 ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან.
 ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან.
 ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილით.
 ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილით.
 ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. ღამით.
 მარტო სამუშაოდ მომავალი თბილისში შემოდის 8 საათზედ დილით
 ბაქოდან მომავალი შემოდის თბილისში 2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან. (შაბასკეობით საჩქარო 7 ს. 53 წ. დამ.)

განცხადებანი
გამოვიდა და ისყიდება ელისო
 მათხრობა ჩეხელთ ცხოვრებიდან თხზულება
 ა. მ. მოჩნებარდიისა.
 ფასი 25 კაპ.

ისყიდება თბილისში: გრიჭოვრის წიგნების მაღაზიაში და აწიწუნისუფლს სათეატრო კასში.
 იბეჭდება და ამ მოკლე ხანში გამოვა ამავე ავტორის თხზულებანი:
მღვთადა, ისტორიული მოთხრობა.
 არსენა, დრამა 3-ს მოქმედებად. დილა ქორწილის შემდეგ, ვოდ. 1-ს მოქმედებად და „თხზულებანი“ ზირველის ტომის, ზირველი ხარისი. (20—1)

მარსინან-სომხების სასულიერო სამინარის სამზრუნველო საბჭოში, ამ ოქტომბრის 17-ს, საღამოს 8 საათზედ დანიშნულია ხელმეორედ ვაქრობა (განუმეორებლად) 21 დუქნის იჯარით მისაცემად. ეს დუქნები ეკუთვნის სემინარიას და გვერდზედ აქვთ ფიცრულის შერობანიც, გამოსადგენი სამკვდლოს გასამართავად. დუქნები იმყოფება ნერსე-

სიან სემინარიის [ქვეყნის] მმართველის პირ-დაპირ. (3—2)

დავთაბაგა მომსრო ვასალ-ბი ბოლოვინის პროსპექტზედ. 5 მან. მიეცემა მას, ვინც იპოვოს და შევერდოვის სააგენტოში მოიტანს. (3—2)

მმართველობა რუსეთის ცაც. ხლისაგან მფლავალი საზოგადო-მებისა, რომელიც დაწესებულია 1827 წ., ამით აცხადებს, რომ მან დანიშნა „საზოგადოების“ აგენტად ნიკოლოზ ბაბრიელის-ძე ვლასოვი ბორჯომში, აბასთუმანში, ხაშურში, სურამში და ამ დაბათა მიდამოთა შორის. ამისათვის, ვინც თანთანით უძრავისა და მოძრავის ქონების დაზღვევებს მოისურვებს ხსენებულის ბორჯომის სააგენტოს მოქმედობის წრეში, შეუძლიან მიმართოს ბ. ვლასოვს, რომელიც სცხობრობს დ. ბორჯომში. (2—2)

ინგლისის მაღაზია
Maison de confiance

მუდარეთ ჩვენი ჩაი	მოსკოვის ჩაის
1 შ. 10 კ.	1 შ. 40 კ.
— — 1—20	— — 1—60
— — 1—40	— — 1—80
— — 1—60	— — 2—
— — 1—80	— — 2—50
საუკეთესო 2—	— 3 —

იქვე ისყიდება სხვა საქანელები: თაფლები, რეკლამები, კრატები, ჭურჭელი, ჩაიდნები, გასაღებები, დანები, კოვრები, ტაშტები, კაშკაშები, ქაღალდი, მოკალაღი, კაკაო, კანფეტები, მუხაბები, მკანეზია, უნაგრები, კლეონკა, წინდები—კაცისა და ქალისა, ხელ-სახოცები, მაგინტოშის კალენგარი—სულ ვეკლათური 25-დამ 50 ზრცტეით უფრო იაფად, ვიდრე სხვა რომელსავე მაღაზიაში.
 ვინც ქალაქს გაქვამდ 25 მანეთადამ 1,000 მანეთადამ საქანელს გამოიწეს, გასაგზავნის აჩაფრეს ან ისდის. (100—89)

თელავის დაზოგველი საზოგადოების მმართველობა
 ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ ამავე საზოგადოების „ღებო“ მიიღებს ვასასყიდად ყოველ-გვარ მართულს წიგნებს. ვასასყიდად მიიღებს მუდამ იანვრის თვეში, წლიური ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ, 10% გამოორიცხეთ „ღებოს“ სასარგებლოდ. (10—10)

გამოვიდა და ისყიდება სამი კომედი
 ა. ცაგარლისა
 ფასი 60 კაპ.
 თბილისს: ჩაჩკაიანის წიგნის მაღაზიაში და შიგვრდოვის სააგენტოში.
 გორში: მარამ კერქელდისთან.
 ცხინვალში: ქეთევან ჟურნალთან.
 ქუთაისში: ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.
 ბათუმში: მოსე ხათაძესთან. (6—5)